

FINANČNÉ INŠTITÚCIE „TOO BIG TO FAIL“ A ICH ROLA V DLHOVEJ KRÍZE

Koncept TBTF

- deklarovaným zmyslom je zabrániť reťazovej reakcii s mimoriadne závažnými dôsledkami, ktorú vyvolá insolventnosť firmy
- prvé záchranné balíky s týmto odôvodnením boli poskytnuté v USA v 80-tych rokoch
- TBTF je každá inštitúcia, ktorej pád by ohrozil príjmy politickej elity, prípadne by ju mohol iným spôsobom výrazne poškodiť

Systemové riziká TBTF

- TBTF finančné inštitúcie deformujú finančné trhy
- vytláčajú konkurenciu, finančný trh je olygopolný
- podnikajú veľmi rizikové obchody s vedomím, že v prípade potreby príde vládna pomoc
- hranie ruskej rulety s hlavou niekoho iného
- je otázne, či moderné finančné trhy majú vôbec pre reálnu ekonomiku nejaký význam

Veľkosť súčasných TBTF inštitúcií

- USA v 70-80-tych rokoch nástup neoliberalizmu, politika deregulácie, fúzie
- EÚ podporovala fúzie veľkých bánk s cieľom podporiť vznik celoeurópskeho jednotného finančného trhu
- aj privatizácia v krajinách bývalého východného bloku napomohla rastu bankových inštitúcií v EÚ
- súčasných 10 najväčších TBTF narástlo od roku 2006 do 1 Q 2014 v priemere o
 - ▣ EÚ 1,83 krát
 - ▣ USA 1,99 krát

Za rovnaké obdobie narástla min. mzda v SR o 1,4 krát

Súčasná veľkosť TBTF je enormná

□ v USA a EÚ - 1Q 2014, bilančná veľkosť

□ Fannie Mae	3 270,1 mld. USD
□ HSBC Holdings	2 671,3 mld. USD
□ BNP Paribas	2 480,5 mld. USD
□ JPMorgan Chase	2 435,3 mld. USD
□ Deutsche Bank	2 220,4 mld. USD

□ Pre porovnanie

□ Schválený rozpočet SR 2013	22,576 mld. USD
□ Rozpočet USA 2013	3 803 mld. USD
□ Priame výdavky USA na vojnu v Iraku 2003-2010	757,8 mld. USD

Ekonomická sila a politická moc

- ekonomická moc sa vždy transformuje do politickej
- finančná loby v Bruseli vynakladá ročne podľa veľmi konzervatívnych výpočtov 1 23 mil. € a pracuje pre ňu viac ako 1 700 lobistov
- Európsky komisár pre dane a colnú úniu Algirdas Šemeta: „*finančná loby je pravdepodobne najsilnejšia loby na svete*“
- v zásade sú tvorcami legislatívy

Kriminálne činy a beztrestnosť

- HSBC škandál s praním špinavých peňazí pre drogové kartely – pokuta 1,9 mld. USD
- LIBOR škandál – Barclays, UBS, Rabo bank, RBS – miliónové a miliardové pokuty
- škála kriminálnych aktivít:
 - ▣ manipulácie trhov
 - ▣ podvádzanie vlastných klientov
 - ▣ pranie špinavých peňazí
 - ▣ podplácanie a korupcia
 - ▣ falšovanie účtovníctva
 - ▣ kartelové dohody
- Nikto nebol odsúdený ani na jeden deň väzenia

Navrhované riešenia problému TBTF

- významné osobnosti, ktoré upozornili na problém TBTF: Ben Bernanke (FED), Vítor Constâncio (ECB), Michel Bernier (EK), Martin Wolf (FT)
- v rovine predchádzania insolventnosti
- v rovine oddelenia depozitného a investičného bankovníctva (návrat ku Glass-Steagall Act)
- rozdelenie finančných inštitúcií a stanovenie nejakých veľkostných limitov nie je na programe dňa
- súčasné nové pravidlá: Basel III, Dodd-Frank Act (Volkerovo pravidlo)

Vplyv TBTF na dlhovú krízu

- priamo aj nepriamo patria medzi hlavných vinníkov krízy finančnej, ekonomickej aj dlhovej
- sústavné a masívne ovplyvňovanie legislatívy proti záujmom spoločnosti
- epidémia kriminálneho správania
- tlak na reštrikčnú politiku, ktorá znamená strádanie veľkej časti spoločnosti, zvyšovanie dlhu
- sú symbolom príjmovej nerovnosti, nerovnosti pred spravodlivosťou a demontáže demokracie

Inštitúcia korporácie a spoločnosť

- súčasná ekonómia považuje inštitucionálne nastavenie spoločnosti za fixné
- kríza nie je zapríčinená nemorálnosťou a nenásytnosťou vrcholových manažérov korporácií
- poslaním korporácie je extrahovať zo spoločnosti maximum a to vyžaduje protispoločenské správanie
- moderné nadnárodné korporácie sú gigantické absolutistické monarchie bez geografických hraníc
- je potrebné naštartovať diskusiu o oprávnenosti samotnej existencie týchto spoločenských konštruktov

Na veľkosti korporácie naozaj záleží!

Ďakujem za pozornosť